Korona virüsünden sonra ekonominin ıslah olması için hakaretler ilaç değildir

Yağmurdan sonra mantarların "baş gösterdiği gibi" diye adlandırılan internet portalleri, bir ordu haberci ve benzer medya personeli görevlendirmişçesine sınırsız haberler yayınlamaktadırlar. Aslında, sözü edilen internet portalleri "kopyala-yapıştır" denen veya basit olarak haber hırsızlığı yaparak çok sayıda haber yayınlamayı başarmaktadırlar. Bunun ötesine de giderek, sırf tıklanma sayısını artırmak adına hırsızlığını yaptıkları haberleri çarpıtarak yayınlamaktadırlar. Kanıtlar yerine, habercilik kodeksinde "habercilerin kanıt ve düşünce, haber ve yorum arasındaki farkı yapmaları gerekir" ifade edilenleri ihlal ederek, onlar kendi düşüncelerini ifade etmektedirler. Analizini yaptığım metinde, tüm bunlar birbirine karışmış, kanıt ve düşünceler birbirinden ayırt edilmemiş, hatta başlıkta hakaret de yer almaktadır. Buna bir de bulunduğumuz "Kovid – 19" salgını krizi ile ilgili durumu da ilave edersek, sayı olarak bir tıklama fazlası için karmaşıklıklar hiç eksik olmaz.

10 Nisan 2020 tarihinde, internet medyalarının çok sayıda sayfalarında şu başlık yayınlanmıştır: **"Kuzey Makedonya'daki yardım paketi ile ilgili haberi işitince bakan Ahmetay şaşakaldı".**

Ancak, "Opinion" adlı programda iki bakanın katıldığı ve Arnavutluk TV Klan internet sayfasında bulabileceğiniz asıl başlık şudur: **„Ahmetay – Bekteşi görüşmesi, Arnavutluk ve Makedonya'nın aldığı ekonomi tedbirleri"**.

TV Klan'da yayınlanan asıl haber metni ve başlığından alıntı yaparak diğer medyalarda yayınlanan metinlerin, asıl haberdeki metinle hiçbir benzerliği yoktur. Son anılanlar, (veya biri, çünkü diğerleri çalıntı), birini destekliyor, bakana hakaret ediyorlar. Televizyonun internet sayfasında yayınlanan bir video'da, Arnavutluk bakanının Makedonya'dan olan meslektaşını dinlerken "şaşakaldığı" diye hiçbir görüntü yoktur.

Devamda, Arnavutluk, Kosova ve Kuzey Makedonya'nın internet medyalarında işlenmiş olan bu habere rastlamak mümkündür.

Buna göre, genelde bir diğer medyalardan alıntı olarak aktarılan ve konuşmanın kısımlarının kullanıldığı haberin o bölümü tamamen doğrudur, habercinin konuşmadaki soruları ve her iki konuşmacının yanıtları doğru bir şekilde birbirinden ayrılmış bulunmaktadır.

Ancak, analizini yaptığımız yazıda: "Kuzey Makedonya'dan olan Arnavut asıllı bakana "Makedon bakan" ve Arnavutluk bakanı konuşan Makedonya bakanını dinlerken "şaşakaldı" sözcükleri ve diğer sözcükler eklenince asıl sorun ortaya çıkıyor.
Buna benzer bir diğer örnek de:
- Bu rakamla karşı karşıya gelince, Arnavutluk'tan birkaç kat küçük olan bir devletin işletme sektörüne Arnavutluk'tan çok daha fazla yardımda bulunduğu bilgisinden dolayı Ahmetay düştüğü zor duruma şaşakaldı. Arnavut bakan Makedon bakana işletme sektörüne ayırdığı

miktar konusunda sorusunu yöneltti ve zaman zaman bakan Ahmetay'ın stüdyodaki yaşadığı gerginliğini fark edebilmek hiç de zor değildi. Geçenlerde Arnavutluk Kovid bakanı Sayın Arben Ahmetay, işletme sektörüne destek anlamında adanmış 100 milyon avroluk borç para ile seçici olarak işletmelere yardım yaptığı için sert eleştirilere tutulmuştu. Seçiciliği konusunda yarattığı şüpheler yanı sıra, kredi üstü krediler almayı zorlayarak işletme sektörünü iflasla yüz yüze getirdiği konusunda da itham edilmişti.

> Kur u përballë me këtë shifër, Ahmetaj u përtyp nga sikleti, pasi një shtet shumë herë më i vogël se Shqipëria, ndihmon më tepër biznesin. Ai e pyeti sërish kolegun maqedonas për fondin që kishte alokuar për biznesin dhe në disa momente shihej tensioni që Ministri Ahmetaj kishte në studio.
>
> Kohët e fundit, Ministri i Covidit, Arben Ahmetaj, është vënë në kritika të forta për mënyrën selektive që do të përdoret për mbështetjen e biznesit, me 100 milionë euro kredi. Përveç dyshimeve për selektivitet, akuzat janë se biznesi po falimentohet duke i detyruar të marrin kredi mbi kredi.

Bu paragrafta diğerleri arasında Arnavutluk Devlet, Girişimcilik ve Yapılanma bakanı da Kovid bakanı olarak adlandırılmıştır. Sonuç olarak, bu adlandırma, lüzumsuz olmasından öte, bir de mantıksızdır.

Haberciler Kodeksi gereği, habercide konuşma ve ahlak etiği de olmalıdır. Kamuoyuna kabaca davranmak habercilik mesleğiyle asla bağdaşmaz. Fakat, iyi habercilik pratiğine rağmen, sözü edilen metinde çok sayıda hakaret ve stereotip nitelikleri yer almaktadır.

Bunun neticesinde, bir diğer medyadan çok doğru ve kusursuz alınan habere, birinin sözlü olarak saldırıya uğradığını hissetmesine, diğerinin de tahta çıkma hissine kapılmasına sebebiyet verecek fotoğraf, ad, soyadı ve hakaretler eklenmiştir.

Profesyonel medyalarda, yorumlar ve haber türleri birbirinden ayrı durumdadırlar, belirli kimselerin davranışlarının müellife ne tür güçlü duygular yaşamasına sebebiyet verdiğine bakmaksızın hakaretler silah manasında kullanılmıyor. Ve son olarak da, "Kovid 19" sağlığa saldırmasının yanı sıra, her ülkenin ekonomisini etkilemiştir, ancak bu tür analiz ve karşılaştırmalar kriz bittikten sonra uzmanlar tarafından yapılacaktır. Haberciler tekrar soru yöneltecek, metinlerini o zaman da kanıtlara dayalı yazmaya devam etmeleri gerekecektir.

Müellif:
Onur Bayramoğlu, 15 yaşında